

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף חברה ורוח
הפיקוח על הוראת
"גאוגרפיה – אדם וסביבה" ו"מולדת, חברה ואזרחות"

פעילויות גאוגרפיות ב"שביל ישראל"

יחידת לימוד מלווה במפות ובתמונות Google Street View

הפיקוח על הוראת "גאוגרפיה – אדם וסביבה"
מפמ"ר: פנינה גזית

שביל ישראל- ואזורי הארץ

"גאוגרפיה – אדם וסביבה" - לתלמידי כיתות ו' וחיטבת ביניים

לרגל ההשקה בט"ו בשבט תשע"ו של [Google Street View](#) מובאות להלן הצעות לפעילויות לתלמידי על יסודי במסגרת "גאוגרפיה – אדם וסביבה".
Google Street view לאורכו של "שביל ישראל" הוא מיזם אליו חברו "גוגל ישראל" ו"החברה להגנת הטבע".

Google Street View | Google Maps מאפשרים הכרות עם נופיה המרהיבים של הארץ, גילוי פינות חבויות ואזורי נוף מרתקים ברחבי הארץ בשימושים פדגוגיים מגוונים כמו הדגמה, צפייה באמצעות מפות ובאמצעות תמונות, ייצוג מידע גרפי והמחשתו בתמונות, ועוד.

נושא יחידת הלימוד: השוואה בין חבלים בארץ ישראל

באמצעות שימוש בצפייה בתצלומי סיור ב"שביל ישראל"

כתבה: דרורה נגב, מדריכה ארצית ל"גאוגרפיה- אדם וסביבה"

רציונל לבחירת הנושא:

Google Street View | Google Maps מאפשרים שימושים פדגוגיים מגוונים כמו הדגמה, צפייה באמצעות מפות ובאמצעות תמונות, ייצוג מידע גרפי והמחשתו בתמונות, ועוד. יחידה זו מדגימה שימוש אפשרי בכלים אלה ללימוד והשוואה בין חבלים בארץ ישראל. היחידה נכתבה לכבוד השקתו של google street view לאורכו של "שביל ישראל". מיזם אליו חברו "גוגל ישראל" ו"החברה להגנת הטבע". הכלים מאפשרים הכרות עם נופיה המרהיבים של הארץ, גילוי פינות חבויות ואזורי נוף מרתקים ברחבי הארץ.

היחידה מתקשרת לתוכנית הלימודים ב"גאוגרפיה – אדם וסביבה", בכיתה ו' "[ארץ ישראל](#) לחבליה וירושלים בירת ישראל", אתר מפמ"ר גאוגרפיה. אזורי הארץ וחבליה, נופים מגוונים, יחידות הנוף של ישראל.

- ספר הלימוד "[חוקרים ארץ](#)", עמודים 20-31, הוצאת מטח, כותר ספרי לימוד
- [ספר הלימוד "ישראל – האדם והמרחב"](#), הוצאת מטח, כותר ספרי לימוד

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף חברה ורוח
הפיקוח על הוראת
"גאוגרפיה – אדם וסביבה" ו"מולדת, חברה ואזרחות"

מטרות אופרטיביות:

בתחום התוכן :

התלמידים יבחינו במאפייני תבלים ואזורים בארץ ישראל

התלמידים ידעו לאפיין מאפייני נוף גאוגרפי

התלמידים ידעו להגדיר ולתאר באופן מילולי מאפיינים גאוגרפיים

בתחום המיומנויות :

התלמידים יפענחו מידע מתמונות ומתוך מפות

התלמידים יבחינו בפרטים מתוך סוגות שונות : מפה, תמונה, טקסט מידעי

התלמידים יבצעו העברת מידע והסקה מתוך מספר מקורות מידע

התלמידים יערכו השוואה מושכלת

התלמידים יסיקו מסקנות מתוך השוואה

בתחום הערכים :

התלמידים יטפחו את ערכי האהבה לנופי הארץ ולמדינתם

התלמידים יעודדו את שמירת הטבע, וערכי הקיימות

מושגים מרכזיים בשיעור: הר, עמק, נוף הררי, נוף מישורי, רמה, גבעות, תלול, גבה טופוגרפי,

טרשים, סוגי סלעים, קשיי נגישות

משאבי למידה:

מקרון, אינטרנט, מחשב למורה,

מחשב לכול קבוצת תלמידים [אפשר לעשות שימוש בטבלט או טלפון נייד]- צפייה בתצלומי

השביל+ חיפוש מידע על מאפיינים גאוגרפיים של אזור האתר ומיקומו

תוכנת גוגל ארץ, גוגל סטריט וויו

2 מארגנים גרפיים לצורך השוואה בין אזורי הארץ

הערכה: התלמידים יציעו כיצד ניתן לשמר את נופי הארץ מפני פגיעה סביבתית ולעודד סיור

וטיול במגוון מסלולים. התלמידים יכינו הצעה למסלולי טיול אשר משלבים בהם את "שביל

ישראל".

מקורות המידע:

- ספר הלימוד "[חוקרים ארץ](#)", הוצאת מטח, כותר ספרי לימוד

- ספר הלימוד "[ישראל האדם והמרחב](#)", הוצאת מטח, כותר ספרי לימוד

- תכניות הלימודים, [אתר מפמ"ר גיאוגרפיה](#)

- אתר "[שביליסט](#)", לטייל לאורך שביל ישראל

- "[החברה להגנת הטבע](#)", שביל ישראל, [מעלים לגוגל וממפים](#) את שביל ישראל

- גוגל, הסבר [לשימוש ב"גוגל ארץ"](#)

- "כלים קטנים גדולים", [אפרת מעטוף, google Street view](#)

- "הדרכות תקשוב", [קרין רוזנר, כרזה דיגיטלית](#)

מהלך השיעור

פתיחה: [7 דקות]

הקרנת סרטון ["תצלום שביל ישראל"](#), חדשות הערוץ הראשון [54: 2 דקות]
או הקרנת מצגת ["חווית שביל ישראל"](#), יו טיוב, [35: 1 דקות]
מטרת השיעור: בחינת תבחינים לחלוקה של אזורי הארץ על פי מאפיינים פיזיים של "צורות נוף"
באמצעות שיטוט באזורי הארץ השונים ב"שביל ישראל"

גוף השיעור: [15 דקות]

שלב א': [15 דקות] הכיתה תחולק לקבוצות (מומלץ 3-4 תלמידים בכל קבוצה).
כול קבוצה תבחן ותאפיין תצלומים של חבלים שונים, לפי תבחינים פיזיים של צורות נוף.
- ספר הלימוד

התלמידים ימקמו את האזורים שבדקו באמצעות המפה הפיזית שבנספח להלן

אזורים לדוגמא: מצפון לדרום

[ממנה לכפר גלעדי](#)

[גליל עליון- מנחל עמוד](#) תחתון לחניון שכווי

[הר תבור](#)

[שולי הכרמל](#), אזור רמת הנדיב

[מישור החוף](#), אזור קיסריה

[הרי ירושלים](#), בית מאיר ללטרון

[הר הנגב](#), אזור נחל נקרות

[מזרח הר הנגב](#), מנחל ורדית לברק

[אזור הרי אילת](#), מהר אמיר לחניון נחל רחם

[אזור בית ספר שדה](#) אילת

התלמידים יעשו שימוש בכרטיס מס' 1- לצורך אפיון האזור.

בנוסף לתמונה וצפייה באזור ב"שביל ישראל" יעשו שימוש במחשב לצורך חיפוש מידע על האזור
אותו הם בודקים, יאספו מידע ויתארו בכרטיסיה את מאפייני האזור.

שלב ב': [15 דקות]

הקבוצות החדשות: הקבוצות תחולקנה מחדש לקבוצות חדשות [בשיטת ג'יקסו]. כול משתתף
בקבוצה ירכיב קבוצה חדשה. עכשיו נמצאים בכל קבוצה 3-4 תלמידים שכול אחד מהם אפיין
אזור אחר.

באמצעות המידע שיש לקבוצה, יערכו הצוותים החדשים השוואה בין 3-4 אזורים שיש להם מידע
לגביהם.

הקבוצות ימלאו את מארגן מספר 2: השוואה בין אזורים.

יסיקו מסקנות וימלאו את המסקנות במפה האילמת שקיבלו.

סיכום: התלמידים יתארו את מבנה רצועות האורך הפיסיות בישראל: מישור החוף, רצועת

ההר, הבקע והעמקים. יציינו גבה טופוגרפי ממוצע, וצורות נוף מאפיינות.

אפשרות להרחבה בשיעור נוסף:

פעילות יישומית: התלמידים ייצרו כרזות לכול רצועת אורך, יאתרו בתמונות, ויאפיינו בתיאור חבלי המשנה בכול רצועה. במידה [ומיצרים כרזות דיגיטליות](#), יוסיפו קבצי קול, וסרטים על אזורים ברצועת האורך.

הערכה: התלמידים יציעו כיצד ניתן לשמר את נופי הארץ מפני פגיעה סביבתית ולעודד סיור וטיול במגוון מסלולים.

התלמידים יכינו הצעה למסלולי טיול אשר משלבים בהם את "שביל ישראל".

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף חברה ורוח
הפיקוח על הוראת
"גאוגרפיה – אדם וסביבה" ו"מולדת, חברה ואזרחות"

נספחים :

- מארגן גרפי (1) לאפיון אזור גאוגרפי על פי מאפייני מבנה פיסי

- מארגן גרפי (2) לביצוע השוואה בין אזורים באמצעות google street view

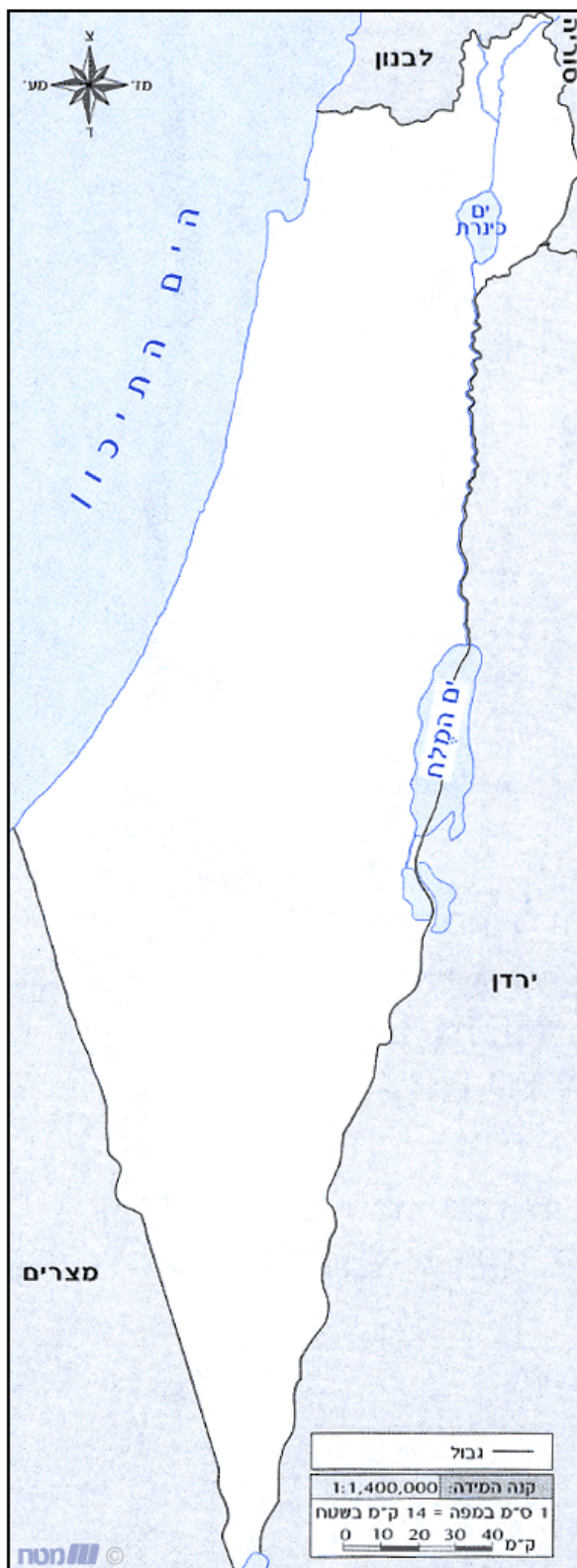
<https://www.google.co.il/intl/iw/maps/streetview/#israel-highlights>

- מפה אילמת של ישראל, מטח

- מפת תוואי שביל ישראל, החברה להגנת

הטבע

- מפת התוואי "מפה"

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף חברה ורוח
הפיקוח על הוראת
"גאוגרפיה – אדם וסביבה" ו"מולדת, חברה ואזרחות"

מארגן גרפי להשוואה בין אזורי הארץ באמצעות **google street view** 1. תיאור הנוף באתר _____

מטרת ההשוואה - לאפיין את האזור: _____ על פי מאפיינים גאוגרפיים

1. נאפיין מיקום האזור: _____ [התייחסו למיקום במרחב הארץ ובחבל]
2. תיאור כללי של הנוף [התייחסות לפני השטח, מבנה הנוף, מבנה התבליט, שיפוע, מסלע, כיסוי קרקע, תכסית, ומאפיינים נוספים]

---

3. מה אנחנו יכולים ללמוד מן התמונות על האזור? _____

חברי הקבוצה: _____

מארגן גרפי להשוואה בין אזורי הארץ באמצעות **google street view** 2. השוואה בין

מטרת ההשוואה - לאפיין את האזורים: על פי מאפיינים גאוגרפיים

ולהשוות בין האזורים:

1. מה הדומה:

---

2. מה השונה: האזור:

התבחינים להשוואה:

מבנה כללי			
שיפוע/ תלילות			
תבליט			
תכסית			

3. מה אנחנו יכולים ללמוד מן ההשוואה?

מדינת ישראל
 משרד החינוך
 המזכירות הפדגוגית
 אגף חברה ורוח
 הפיקוח על הוראת

"גאוגרפיה – אדם וסביבה" ו"מולדת, חברה ואזרחות"

תוואי שביל ישראל, מקור: אתר ה"חברה להגנת הטבע"

